

Trồng và phát triển sản phẩm cây An xoa - Hướng đi tiềm năng cho dược liệu Lâm Đồng

15:29 11/04/2026

Trong bối cảnh nhu cầu sử dụng dược liệu tự nhiên ngày càng gia tăng, việc nghiên cứu, phát triển và thương mại hóa các loài cây bản địa đang trở thành hướng đi chiến lược tại nhiều địa phương. Cây An xoa – một loại dược liệu quen thuộc – đang dần khẳng định vai trò trong phát triển kinh tế nông nghiệp gắn với y học cổ truyền tại khu vực Tây Nguyên.

Cây An xoa (tên khoa học *Helicteres isora* L.) phân bố rộng rãi tại các vùng rừng nhiệt đới châu Á, trong đó có nhiều phía Tây tỉnh Lâm Đồng,

Mới đây, Sở Khoa học và Công nghệ tỉnh Lâm Đồng đã tổ chức Hội đồng khoa học và công nghệ chuyên ngành nhằm đánh giá, nghiệm thu nhiệm vụ: “Nghiên cứu xây dựng mô hình nhân giống, trồng thử nghiệm và phát triển sản phẩm cây An xoa tại tỉnh Đắk Nông”. Đây là đề tài do Viện Khoa học sự sống (thuộc Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam) chủ trì thực hiện trong hơn 3

năm qua.

Tiềm năng dược liệu từ cây bản địa

Cây An xoa (tên khoa học *Helicteres isora* L.) phân bố rộng tại các vùng rừng nhiệt đới châu Á, trong đó có nhiều tỉnh tại Việt Nam như Nghệ An, Đà Nẵng, Lâm Đồng, Đắk Lắk, Gia Lai và Khánh Hòa. Cây thường sinh trưởng ở khu vực ven suối hoặc độ cao dưới 900 m.

Toàn cảnh Hội đồng nghiệm thu do PGS.TS. Hoàng Thị Kim Dung - Phó Viện trưởng Viện Công nghệ tiên tiến làm Chủ tịch

Theo các nghiên cứu y học cổ truyền và hiện đại, An xoa chứa nhiều hoạt chất sinh học quý như flavonoid, alkaloid và các enzyme tự nhiên. Những hợp chất này có tác dụng hỗ trợ chức năng gan, chống oxy hóa, giảm mỡ máu và tăng cường miễn dịch. Đặc biệt, flavonoid giúp bảo vệ tế bào gan trước tác động của gốc tự do, trong khi alkaloid hỗ trợ tái tạo tế bào và chống viêm hiệu quả.

Trong thực tiễn, các bộ phận của cây như rễ, thân, lá và quả đều được sử dụng làm dược liệu. Thời điểm thu hái thích hợp nhất từ tháng 9 đến tháng 12 hàng năm. Nhờ khả năng thích nghi tốt với nhiều loại đất và điều kiện khí hậu, cây An xoa được đánh giá là phù hợp để phát triển thành vùng nguyên liệu quy mô lớn.

Hoàn thiện quy trình nhân giống và trồng thử nghiệm

Theo báo cáo của nhóm nghiên cứu, đề tài đã đạt được nhiều kết quả quan trọng. Trong đó, đáng chú ý là việc xây dựng thành công quy trình nhân giống

bằng phương pháp nuôi cấy mô với các điều kiện tối ưu cho từng giai đoạn sinh trưởng.

Viện Khoa học sự sống (Viện Hàn lâm Khoa học và Công nghệ Việt Nam) - Chủ nhiệm nhiệm vụ báo cáo kết quả thực hiện

Cây giống sau khi được ươm trồng đã được đưa vào thử nghiệm dưới tán rừng tự nhiên. Kết quả cho thấy cây sinh trưởng ổn định, phù hợp với mô hình trồng dược liệu gắn với bảo vệ rừng bền vững. Tuy hiệu quả kinh tế ban đầu chưa cao, nhưng tiềm năng phát triển lâu dài được đánh giá tích cực.

Bên cạnh đó, nhóm nghiên cứu cũng đã chuẩn hóa nguồn nguyên liệu và xây dựng bộ tiêu chuẩn kiểm nghiệm gồm 11 chỉ tiêu theo Dược điển Việt Nam V, góp phần đảm bảo chất lượng và tính an toàn của dược liệu.

Đa dạng hóa sản phẩm, hướng đến thương mại hóa

Không dừng lại ở nghiên cứu cơ bản, đề tài còn tập trung phát triển các sản phẩm từ cây An xoa. Một số quy trình sản xuất thử nghiệm đã được hoàn thiện, bao gồm: Trà túi lọc An xoa (quy mô 5.000 túi/mẻ); Cao khô sấy phun (5 kg/mẻ); Trà hòa tan (5.000 túi/mẻ).

Các sản phẩm đều đạt tiêu chuẩn chất lượng và an toàn thực phẩm, tạo tiền đề cho việc thương mại hóa trong thời gian tới.

Trước đó, sản phẩm thực phẩm bảo vệ sức khỏe từ cao chiết cây An xoa đã được Bộ Y tế cấp phép lưu hành, mở ra cơ hội lớn cho việc phát triển chuỗi giá

trị hoàn chỉnh từ sản xuất đến tiêu thụ.

Định hướng phát triển bền vững

Hội đồng nghiệm thu đánh giá nhiệm vụ đã hoàn thành đầy đủ các mục tiêu đề ra, với khối lượng công việc lớn và kết quả có giá trị thực tiễn cao. Đồng thời, các chuyên gia cũng đề xuất tiếp tục hoàn thiện quy trình, nâng cao hiệu quả kinh tế và mở rộng quy mô sản xuất.

Việc phát triển cây An xoa không chỉ góp phần đa dạng hóa nguồn dược liệu trong nước mà còn tạo sinh kế bền vững cho người dân địa phương, đặc biệt tại các khu vực miền núi và vùng đồng bào dân tộc.

Trong chiến lược phát triển nông nghiệp hiện đại, gắn với kinh tế xanh và y học cổ truyền, cây An xoa được kỳ vọng sẽ trở thành một trong những cây dược liệu chủ lực của khu vực Tây Nguyên nói chung và Lâm Đồng nói riêng.

Hoàng Phương